Gemeente Aalten

Daadkrachtig Duurzaam Dichtbij

Mensen maken het verschil

IMPACTMONITOR SOCIAAL DOMEIN 2025

Gemeente Aalten

De maatschappelijke impact van het sociaal domein in beeld

Samen voor een krachtig Aalten

- **Naoberschap: Samen sterk in Aalten**
- **Vitaal en Gezond Aalten**
- **Jong in Aalten**
- **Veerkrachtig ouder worden in Aalten**
- **Zorg en ondersteuning in Aalten**
- **Bljiven meedoen in Aalten**

Samen bouwen aan een sterk, gezond en betrokken Aalten

Leeswijzer Impactmonitor Sociaal Domein 2025

Doel van de monitor

Met de Impactmonitor Sociaal Domein 2025 krijgt u inzicht in de maatschappelijke opgaven binnen het sociaal domein, de resultaten waarop is gestuurd en de voortgang die in 2025 is gerealiseerd. De monitor ondersteunt het gesprek tussen raad en college over de vraag in hoeverre de ingezette activiteiten bijdragen aan de gewenste maatschappelijke impact voor inwoners.

De monitor heeft zowel een sturende als een verantwoordende functie. Naast de beoogde maatschappelijke effecten en resultaten wordt weergegeven welke resultaten in 2025 daadwerkelijk zijn behaald en welke ontwikkelingen daarbij zichtbaar zijn.

Opbouw van de monitor

De monitor is opgebouwd op basis van de thema's uit de Nota Sociaal Domein en de wettelijke taken waarvoor de gemeente binnen het sociaal domein verantwoordelijk is. Hiermee ontstaat een samenhangend overzicht van de maatschappelijke opgaven, de uitvoering van wettelijke taken en de resultaten die voor inwoners worden gerealiseerd.

Per thema of wettelijke taak vindt u de volgende onderdelen:

Opgave

Hier staat beschreven welke maatschappelijke impact de gemeente wil bereiken voor inwoners en welke opgave daarbij centraal staat.

Resultaten

Hier staan de resultaten en indicatoren waarop in 2025 is gestuurd. Daarnaast wordt weergegeven welke resultaten daadwerkelijk zijn gerealiseerd. Hiermee wordt zichtbaar in hoeverre de gemeente op koers ligt om de gewenste maatschappelijke impact te bereiken.

Analyse en duiding

Hier wordt toegelicht hoe de gerealiseerde resultaten zich verhouden tot de gestelde doelen. Ook worden relevante ontwikkelingen, trends en omstandigheden beschreven die van invloed zijn geweest op de resultaten. Deze analyse helpt om de cijfers in de juiste context te plaatsen.

Redenering

Hier wordt beschreven waarom de gekozen resultaten belangrijk zijn voor het bereiken van de maatschappelijke impact. De redenering maakt inzichtelijk hoe de gemeente verwacht dat haar inzet bijdraagt aan het gewenste effect voor inwoners.

Uw rol als raad

De Impactmonitor 2025 ondersteunt de raad bij het beoordelen van de voortgang en de bereikte resultaten binnen het sociaal domein. De centrale vragen voor de raad zijn:

- Zijn de gewenste resultaten gerealiseerd?
- Dragen de behaalde resultaten bij aan de beoogde maatschappelijke impact?
- Geven de resultaten aanleiding om beleid, uitvoering of prioriteiten bij te stellen?

De monitor nodigt uit om hierover het gesprek te voeren met het college.

Verantwoording en leren

Per opgave wordt de voortgang weergegeven met een kleurindicatie. Daarnaast wordt een inhoudelijke toelichting gegeven op de behaalde resultaten, relevante ontwikkelingen en eventuele aandachtspunten.

De Impactmonitor is daarmee niet alleen een verantwoordingsinstrument, maar ook een hulpmiddel om samen met de raad te leren van de resultaten, ontwikkelingen te duiden en waar nodig bij te sturen op de maatschappelijke opgaven binnen het sociaal domein.

Thema 1: Naoberschap: Samen sterk in Aalten

Opdracht: 1 | Stimuleren van inwonersideeën, -initiatieven en vrijwilligerswerk en ondersteunen van mantelzorg

Impact opgave
Hoge impact

Redenering
Mensen voelen zich meer gesteund in het kunnen realiseren van hun initiatieven, hierdoor neemt het aantal initiatieven toe. Mensen gaan zich meer vrijwillig inzetten als we ze gericht ondersteunen. Als mensen weten dat ze mantelzorger zijn, maken ze meer gebruik van de mantelzorgondersteuning.

Duiding van de status
In 2026 komt er een nieuwe tijdelijke subsidieregeling bij de provincie in het kader van leefbaarheid. Dit wordt gebruikt of het samenvoegen van regelingen wenselijk is. Ter ondersteuning van verenigingen werken de Talentverbinder, De Aaltense Uitdaging en het VSP samen. Verenigingen kunnen contact opnemen met vragen en een ontvangen zij periodiek een nieuwsbrief met relevante informatie. Daarnaast zijn er inloopmomenten voor verenigingen en worden verenigingsavonden georganiseerd. Het VSP brengt vraag en aanbod van vrijwilligers samen. Daarnaast coördineert zij de Academie waar vrijwilligers en mantelzorgers kennis en vaardigheden kunnen vergroten. Daarnaast is er in 2025 specifieke aandacht geweest om jongeren kennis te laten maken met vrijwillige inzet. Dit wordt structureel ingezet. Het bieden van mantelzorgondersteuning is iets wat iedereen zou moeten bieden. Figulus Welzijn heeft in 2025 mantelzorgondersteuning onder de aandacht gebracht bij alle sociaal werkers, zodat zij dit als onderwerp meenemen in hun gesprekken. Mantelzorgondersteuners kunnen hierbij ondersteunen door middel van informatie, advies en organiseren van respijtzorg. Specifiek voor mantelzorgers voor mensen met dementie zijn er gespreksgroepen. Op regionaal niveau is gestart met het maken van een inventarisatie van ondersteuningsmogelijkheden. GGNet biedt mantelzorgondersteuning aan mensen die zorgen voor mensen met psychische kwetsbaarheid.

Resultaten voor opgave	
Resultaat ligt op koers	Er wordt meer gebruik gemaakt van gemeentelijke subsidieregelingen
Resultaat ligt op koers	Meer gerichte ondersteuning bieden aan inwoners die zich vrijwillig inzetten: erken de vrijwilliger(sdoelgroepen)
Resultaat ligt op koers	Meer bewustwording omtrent mantelzorg en het bekender maken van de ondersteuningsmogelijkheden

Opdracht: 2 | Het herijken, versterken en inclusief maken van de sociale basis

Impact opgave
Matige impact

Redenering
De gemeenschapshuizen zijn sterk gepositioneerd de afgelopen jaren. Door de fysieke infrastructuur toekomstbestendig te maken worden deze langdurig optimaler gebruikt. Er is samenhang en verbinding in het netwerk van de sociale basis gecreëerd door het organiseren van bijeenkomsten zoals de Brede Blik op Gezondheid en de verenigingsavonden. Om inwoners in een kwetsbare situatie beter te bereiken zetten we in op versterking van de inloopvoorzieningen.

Duiding van de status
De inloopvoorzieningen zijn in 2025 verder gecontinueerd. Deze voorzieningen zijn meegenomen als onderdeel in de omgevingsvisie. Deze visie moet nog worden vastgesteld, In 2026 zal nader worden onderzocht of de kwaliteit en kwantiteit voldoende zijn om het kader van de ontwikkelingen die in IZA nodig zijn.

Resultaten voor opgave	
Resultaat ligt op koers	Verbeteren van de kwantiteit en de kwaliteit van de inloopvoorzieningen
Resultaat vraagt enige aandacht	De fysieke sociale infrastructuur vormt een integraal onderdeel van de omgevingsvisie

Thema 2: Vitaal en Gezond Aalten

Opdracht: 1 | Gezondheidsverschillen tegengaan

Impact opgave
Matige impact

Redenering
Afgelopen drie jaar is de aanpak vergroten gezondheidsvaardigheden en aanpak basisvaardigheden geïmplementeerd: er is een lokale werkgroep laaggeletterdheid en vanuit hier is de training signaleren en bespreekbaar maken van basisvaardigheden opgezet. Daarnaast is er een regionale samenwerking (in de vorm van een Publieke Samenwerking) met gemeenten, bibliotheken en het Graafschap College. Rondom sport en bewegen meer focus op specifieke doelgroepen, daar is beweegmakelaar al voor ingezet. Resultaat 3 bestaat in feite uit doel 1 en 2. Hoe meer mensen doorverwezen, hoe meer mensen het aanbod kennen. Gebruik maken van beweegmakelaar draagt substantieel bij aan verkleinen gezondheidsverschillen omdat dit met name mensen betreft die gezondheid niet helemaal zelf op orde krijgen.

Duiding van de status
De regionale en lokale werkgroepen voor ontwikkeling basisvaardigheden staan en Aalten neemt hier actief aan deel. Vanuit de lokale werkgroep worden activiteiten opgezet om het bereik van de inwoners voor ontwikkeling van basisvaardigheden te vergroten. In 2025 zijn de vijf ketenaanpakken op lokaal niveau ingericht. Er is een beweegaanbod ontdekkend bewegen op maat op kwetsbare inwoners te laten kennis maken met beweegmogelijkheden. Daarnaast zijn er beweegactiviteiten en culturele activiteiten voor specifieke doelgroepen vanuit plan Talent. Echter, niet alle inwoners worden op dit moment nog goed bereikt (zoals mensen in armoede en in schulden, mensen met een andere culturele achtergrond). Hiervoor zal de komende jaren aandacht zijn. De beweegmakelaar is onderdeel van het lokale netwerk en neemt deel aan het vraag en adviesteam. Het vergroten van gezondheidsvaardigheden wordt nog niet structureel ingezet bij alle netwerkpartners.

Resultaten voor opgave	
Resultaat vraagt enige aandacht	Bevorderen gezonde levensstijl: inwoners (specifiek kwetsbare doelgroepen: armoede, overgewicht, laaggeletterdheid etc…) zijn goed op de hoogte van het aanbod van leefstijl.
Resultaat vraagt enige aandacht	Er is bewustzijn t.a.v. het belang van gezonde levensstijl

Resultaat vraagt veel aandacht	Netwerkpartners hebben een actieve, met elkaar afgesproken rol in vergroten gezondheidsvaardigheden.

Opdracht: 2 | Het stimuleren van (mentale) gezondheid

Impact opgave
Matige impact

Redenering
Er is op dit moment een overeenkomst met scholen over hun aanbod t.a.v. het bevorderen van mentale gezondheid (specifiek voor mentale gezondheid Jeugd). Werkwijze 'Welzijn op Recept' is inmiddels geborgd (welzijncoaches kijken breed met individuele inwoners naar wat helpend voor hen is). Fysieke gezondheid en meedoen dragen bij aan mentale gezondheid. Ook normaliseren stimuleert mentale gezondheid.

Duiding van de status
We hebben dit jaar Welzijn op Recept gecontinueerd. Dit wordt uitgevoerd door Figulus Welzijn. De behoeften van scholen om mentale gezondheid te verbeteren is in kaart gebracht. We gebruiken vitaalbad.nl om aanbod in de sociale basis zichtbaar te maken. Het gebruik van dit platform blijft achter. Daarnaast blijft het volledig zichtbaar maken van de mogelijkheden blijft een knelpunt. In 2025 is een extra mogelijkheid voor vervoer gecreëerd, namelijk Automaatje. Daarnaast is er de mogelijkheid om gebruik te maken van meedoenregeling en jeugdfonds Sport&Cultuur voor inwoners met smalle beurs. Deze worden ook meegenomen bij de uitvoering van het armoedebeleid. Normaliseren is belangrijk. Hiervoor zal in de herijkte nota specifieke aandacht worden gevraagd.

Resultaten voor opgave	
Resultaat ligt op koers	Welzijn op Recept en activiteiten scholen worden structureel langjarig ingezet.
Resultaat ligt op koers	Er is een goed beeld van behoefte op scholen: wat is nodig om mentale gezondheid verder te versterken.
Resultaat vraagt enige aandacht	Steeds meer inwoners doen mee aan het sport, cultuur- en beweegaanbod.
Resultaat vraagt veel aandacht	Normaliseren is een gedragen uitgangspunt geworden binnen keten van maatschappelijke partners en partners rond (mentale) gezondheidszorg.

Opdracht: 3 | Ouderen stimuleren in hun vitaliteit

Impact opgave

Redenering

Deze opdracht is meegenomen in thema 4: veerkrachtig ouder worden in Aalten.

Duiding van de status

Resultaten voor opgave

Thema 3: Jong in Aalten

Opdracht: 1 | De jeugd in Aalten groeit gezond en veilig op.

Impact opgave

Hoge impact

Redenering

Voor dit thema 'Jong in Aalten' zijn in 2025 in eerste instantie vier opdrachten geformuleerd:
- Het stimuleren van (mentale) gezondheid van jongeren.
- Onze kinderen groeien op in een veilige en vertrouwde omgeving
- Alle kinderen kunnen zichzelf zijn en meedoen.
- Jeugdzorg en voorliggende voorzieningen zijn beschikbaar en toegankelijk.

Hierbij is aandacht voor de Hervormingsagenda Jeugd en het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming.

De conclusie is dat de geformuleerde resultaten onder meer van de bovenstaande opdrachten vallen. Reden hiervoor is dat de resultaten veelal meerdere facetten van ons werk raken, en daardoor niet strikt onder één opdracht passen. Dat maakt dat er is gekozen om deze resultaten samen te voegen onder een overkoepelende opgave: 'De jeugd in Aalten groeit gezond en veilig op'

Duiding van de status

Per jaar spreken we resultaten af die we in dat jaar willen behalen. Als het resultaat onvoldoende of niet behaald wordt, wordt dit het volgende jaar weer meegenomen en zichtbaar gemaakt.

Thema 4: Veerkrachtig ouder worden in Aalten

Opdracht: 1 | Vitaal ouder worden

Impact opgave
Matige impact

Redenering
We beogen dat meer ouderen zich vitaal en gezond voelen, zodat zij langer een beter gezondheid kunnen ervaren, zelfstandig thuis kunnen wonen en zich kunnen redden in het dagelijks leven. Het stimuleren van zelfregie, minder alcoholgebruik en bewegen is bevorderlijk voor het langer vitaal blijven. Daarnaast passen we daar waar mogelijk de leefomgeving aan zodat het aantrekkelijk wordt voor ouderen om te gaan bewegen.

Duiding van de status
Voor het inrichten van levensloopgesprekken werken we regionaal samen in het IZA en hebben we het transformatieplan veerkrachtig ouder worden opgesteld. Dit plan is gereed, maar bijbehorende gelden kunnen niet worden toegekend. Het plan wordt nu herijkt. We willen op lokaal niveau in 2026 daadwerkelijk aan de slag met de levensloopgesprekken. Er worden met diverse partijen gesprekken gevoerd om tot een beweegroute in Dinxperlo te komen. Ihkv de ketenaanpak Valpreventie is in 2025 de ketenaanpak voor laag en middelrisico ingericht. In 2026 gaat dit door. Daarnaast wordt in 2026 de aanpak voor het hoge risico ingericht. Er is een beweegmakelaar die zich richt op het sterker staan van ouderen en een coördinerende rol heeft bij de ketenaanpak Valpreventie. Aalten is in 2025 ook aangesloten bij Doortrappen om fietsvaardigheid onder ouderen te stimuleren.

Resultaten voor opgave	
Resultaat ligt op koers	Ouderen weten goed de weg naar passend sport- en beweegaanbod
Resultaat vraagt enige aandacht	De leefomgeving van ouderen nodigt uit tot bewegen

Opdracht: 2 | Mee blijven doen en ontmoeten

Impact opgave
Hoge impact

Redenering
Er is een ouderenraad opgezet. Ontmoetingsplekken (voor ouderen) is meegenomen bij thema Naoberschap alsmede het optimaliseren van het Naoberfonds. De komende tijd is aandacht gericht op dementie.

Duiding van de status
Dementie is een onderdeel van het activiteitenplan van de lokale werkgroep Ouderen en Veerkracht. Rondom de Wereld Alzheimer Dag is er aandacht voor meedoen van mensen met dementie. Dit jaar is er aandacht voor bewegen en dementie. Daarnaast zijn er 2 films over dementie te zien en ondersteund door Alzheimer Nederland. In de gemeente Aalten hebben mensen met dementie de mogelijkheid om deel te nemen aan DOEmentie en is er een gespreksgroep specifiek voor deze doelgroep. Voor mantelzorgers zijn er cursussen omgaan met dementie. Ook is omgaan met de dementie voor vrijwilliger een structureel aanbod binnen de academie.

Resultaten voor opgave	
Resultaat ligt op koers	Er is continu aandacht voor dementie en hoe hiermee te gaan
Resultaat ligt op koers	Mensen met dementie blijven onderdeel van de samenleving
Resultaat ligt op koers	Er is een actieve lokale werkgroep Ouderen en Veerkracht

Opdracht: 3 | Op tijd voorbereid zijn op ouder worden

Impact opgave
Lage impact

Redenering
Project Heerlijk Thuis in Huis liep van 2022 tot 2024, begin 2025 afgerond, de resultaten waren zeer positief waardoor een 2.0 versie wenselijk is. Levensloopgesprekken zorgen ervoor dat ouderen zich bewust zijn waar hun behoefte en kracht liggen die ze kunnen benutten om fijn oud te worden.

Duiding van de status
Zie hiervoor opgave 1

Resultaten voor opgave	
Resultaat vraagt veel aandacht	Ouderen kunnen zo lang mogelijk en zo prettig mogelijk zelfstandig thuis blijven wonen

Opdracht: 4 | Passende zorg en ondersteuning op het juiste moment

Impact opgave
Matige impact

Redenering
Doelen en resultaten omtrent de toegang sociaal domein wordt meegenomen bij thema Zorg en Ondersteuning.

Duiding van de status
Er is de afgelopen periode met elkaar gesproken wat nodig is om passende zorg en ondersteuning te kunnen geven aan ouderen. En de beweging afgesproken om nog meer nadruk te leggen op wat de inwoner zelf (weer) kan. Dit moet de komende maanden verder worden uitgewerkt in een projectplan. Rondom hulpmiddelen wordt hierin al samengewerkt met paramedie. Voor huishoudelijke ondersteuning moet dit nog verder ontwikkeld worden.

Resultaten voor opgave	
Resultaat vraagt enige aandacht	Ouderen krijgen passende zorg en ondersteuning op basis van wat noodzakelijk is en past binnen de beweging positieve gezondheid. Uitgangspunt hierbij is wat de inwoner nog wel kan ipv niet.

Opdracht: 5 | Passend wonen

Impact opgave
Hoge impact

Redenering
Opgave 'Vergroten van de verpleeghuiscapaciteit' is inmiddels achterhaald vanwege nieuw overheidsbeleid. De huidige woningvoorraad zoveel mogelijk passend maken. Er zijn in de gemeente Aalten vijf gebieden waar veel ouderen samenwonen, daar willen we de samenhang in de buurt verbeteren. Bij twee gebieden is er geïnventariseerd wat nodig is en er zijn een aantal aanpassingen gedaan. De volgende stap is het versterken van de sociale cohesie. In de andere gebieden willen we deze aanpak ook gaan toepassen.

Duiding van de status
Het project 'omzien naar elkaar' zit in de afrondende fase. We willen echter een nieuwe impuls in deze buurten zodat de verbindingen in de buurten die zijn gelegd verder verstevigd worden. Hiervoor hebben we in het kader van het IZA thema veerkrachtig ouder worden extra gelden ontvangen. Hiermee is ook gestart in een derde buurt. De regionale aanpak wonen, welzijn en zorg is in 2025 vastgesteld in het college en komt in 2026 in de raad. De huisvesting van ouderen is specifiek aandachtspunt. Er wordt gestreefd naar diversiteit in woonmogelijkheden. De activiteiten in De Kattenberg (dementievriendelijk wonen) zijn na de projectperiode doorgezet. Het Aaltens Hofje is reeds eerder opgeleverd.

Resultaten voor opgave	
Resultaat ligt op koers	Het project omzien naar elkaar is voortgezet.
Resultaat ligt op koers	Er is sprake van dementievriendelijk wonen in de Kattenberg.

Thema 5: Zorg en ondersteuning in Aalten

Opdracht: 1 | Vindbare en zichtbare toegang tot hulp en ondersteuning

Impact opgave
Matige impact

Redenering
We investeren in een laagdrempelige, goed zichtbare toegang met meerdere vindplaatsen en inlooppunten waar je terecht kunt voor informatie en ondersteuning. We versterken de verbinding tussen de sociale basis en de toegang. We ondersteunen inwoners binnen de sociale basis en pakken de vraag zo normaal mogelijk op. In de toegang werkt een integraal team dat bestaat uit medewerkers van de gemeente en het voorliggende veld met korte lijnen naar specialisten. Toegang kan via meerdere communicatiekanalen, waarbij een inwoner altijd met een duidelijk antwoord naar huis gaat.

Duiding van de status
De acties voor dit jaar hebben we grotendeels uitgevoerd. In de projecten Toegang sociaal domein en Sterke lokale teams zijn of worden de resultaten opgenomen. Beide projecten zijn dit jaar gestart en liggen op koers. Het is echter een brede, doorlopende opgave waarop we de impact niet binnen een jaar volledig bereiken.

Resultaten voor opgave	
Resultaat ligt op koers	Mensen die dat nodig hebben kunnen zorg en ondersteuning eenvoudig vinden.
Resultaat ligt op koers	Inwoners en organisaties voelen zich vrij om initiatief te nemen om de sociale basis te versterken.
Resultaat ligt op koers	Vrijwilligers inwoners en professionals zijn met elkaar in gesprek over wat zij over en weer nodig hebben.
Resultaat ligt op koers	Informeer alle inwoners in hun eigen leefomgeving over welk aanbod er is en hoe dat gevonden kan worden.

Opdracht: 2 | De menselijke maat centraal: we werken zo persoonlijk mogelijk

Impact opgave
Hoge impact

Redenering
Door uitbreiden van kennis en vaardigheden kunnen consulenten nog beter afstemmen op de vele verschillende hulpvragen van inwoners.

Duiding van de status
Deze opgave hangt met veel andere thema's samen. De impact daarvan wordt bij de andere thema's meegenomen. De overige acties hebben we voor 2025 grotendeels behaald. Het bepalen van de impact is lastig.

Resultaten voor opgave	
Resultaat ligt op koers	Professionals weten elkaar goed te vinden en kunnen laagdrempelig informatie uitwisselen.
Resultaat ligt op koers	Innovatieve zorgtechnologie ontwikkelen, testen en inzetten binnen de eigen regio.
Resultaat ligt op koers	Zorg en ondersteuning persoonlijk (fysiek) maar ook op afstand mogelijk.

Thema 6: Blijven meedoen in Aalten

Opdracht: 1 | De basis op orde: onze inwoners ervaren financiële bestaanszekerheid

Impact opgave
Hoge impact

Redenering
Voor de totstandkoming van een herijkt armoedebeleid is in september 2024 is het advies 'van Arm-lastig naar Arm-slag' opgeleverd door een werkgroep van inwoners. In de nota zijn een reeks aan wijzigingen van het armoedebeleid vastgesteld en worden de activiteiten beschreven waarmee we het niet-gebruik van de regelingen wil terugdringen. Deze nota beoogt tevens een doorontwikkeling van het armoedebeleid in 2025 en verder. De basis is de 'visie op financiële bestaanszekerheid'. In deze visie zijn de volgende doelstellingen geformuleerd: • Armoede en schulden zijn communicerende vaten; • Vereenvoudigen van het vinden en krijgen van ondersteuning; • Inzetten op meedoen; • Inzetten op kinderen en jongeren; • Actualisatie van bedragen. Het project effectmeting armoedebeleid is de eerste stap in doorontwikkeling van het armoedebeleid (0-meting). Daarnaast is er een samenwerking met de klankbordgroep van inwoners met ervaringskennis waardoor gevraagde en ongevraagde aanbevelingen worden gedaan voor de doorontwikkeling van het armoedebeleid.

Duiding van de status
Moet nog veel gebeuren om bereik gemeentelijke regelingen te vergroten. Website VoorzieningenWijzer is er al, VAT maakt geldzorgen bespreekbaar, de instrumenten om het te vergemakkelijken (basis) is er, nu is het zaak te zorgen dat de inwoners ze ook daadwerkelijk gaan gebruiken. Met name door inwoners actief te infomeren op de gemeentelijke regelingen en waar ze kunnen aankloppen bij vragen over geldzorgen. De klankbordgroep loopt en levert aanbevelingen op die bruikbaar zijn voor de doorontwikkeling van het armoedebeleid.

Resultaten voor opgave	
Resultaat vraagt enige aandacht	Het bereik van de gemeentelijke regelingen m.b.t. financiële bestaanszekerheid voor volwassenen en kinderen is vergroot
Resultaat vraagt enige aandacht	De drempels voor het melden bij vragen over geldzorgen zijn verlaagd
Resultaat ligt op koers	In stand houden en waar mogelijk versterken participatie met de doelgroep rondom financiële bestaanszekerheid

Opdracht: 2 | Sport, bewegen en cultuur als bindmiddel

Impact opgave
Hoge impact

Redenering
Opgave 'vergroten gezondheidsvaardigheden' komt terug bij thema Vitaal en Gezond Aalten. In beleid zijn de kaders omtrent verenigingsondersteuning aangescherpt en doorontwikkeld. Bij de verenigingen worden ook de culturele en maatschappelijke organisaties meegenomen. We hebben in 2023 het Sportakkoord herijkt naar een Beweeg-Sport- en Leefdstijlakkoord met als belangrijkste pijlers het verkleinen van gezondheidsverschillen en het ondersteunen van verenigingen.

Duiding van de status

Resultaten voor opgave	
Resultaat ligt op koers	We hebben goed in beeld waar de behoefte ligt bij verenigingen qua ondersteuning

Opdracht: 3 | Iedereen naar een passende zinvolle daginvulling

Impact opgave
Hoge impact

Redenering
Om impact te maken op deze opgave is het belangrijk dat er laagdrempelige ondersteuning is voor iedere inwoner die op zoek is naar een passende daginvulling. Voor inwoners die vallen onder het wettelijk kader van de Participatiewet, de Wet Inburgering, de Wsw, de Jeugdwet of de Wmo zijn er specifieke acties en resultaten geformuleerd om dit voor elkaar te krijgen. Om ook de inwoners die buiten dit wettelijk kader vallen te ondersteunen, is het belangrijk dat er op lokaal niveau een laagdrempelige toegang wordt georganiseerd, waar iedereen terecht kan die hulp nodig heeft bij het vinden van een zinvolle daginvulling.

Duiding van de status
De inwoners die in beeld zijn bij consulenten van de gemeente Aalten of Laborijn (wettelijk kader) krijgen ondersteuning om mee te doen naar eigen vermogen. Daarnaast zijn er veel ontwikkelingen en acties om de lokale toegang te verbeteren, waarmee alle inwoners worden bereikt.

Resultaten voor opgave	
Resultaat ligt op koers	Er is uitvoering gegeven aan de Participatiewet, de Wet Inburgering, de Wsw, de Jeugdwet en de Wet maatschappelijke ondersteuning.
Resultaat ligt op koers	Er is een laagdrempelige toegang voor inwoners die op zoek zijn naar een passende daginvulling.

Opdracht: 4 | Investeren in beschermd wonen, inloop en maatschappelijke opvang

Impact opgave
Hoge impact

Redenering
Er is een inloop voor inwoners met een psychische beperking. Beschermd Wonen ligt bij centrumgemeente Doetinchem, verwachting is dat dit in 2027 naar de lokale gemeenten gaat. Maatschappelijke opvang (crisisopvang) ligt bij de centrumgemeente, deze situatie blijft ook voorlopig zo. Met onderstaande resultaten zorgen we ervoor dat inwoners met psychische problematiek ook gebruik kunnen maken van lokale ondersteuningsmogelijkheden.

Duiding van de status
De indicatiestelling lopen op schema. Het realiseren van lokale crisisplekken vraagt nog veel aandacht. De inloop is sinds 8 april uitgebreid met een extra inloopmogelijkheid, en daarmee lopen wij op schema.

Resultaten voor opgave	
Resultaat ligt op koers	Continuering van indicatiestelling door lokale consulenten voor Beschermd Wonen
Resultaat is behaald	tijdelijke opvangplekken (maatschappelijke opvang) worden lokaal georganiseerd
Resultaat ligt op koers	Inloopvoorziening voor mensen met een psychische beperking is uitgebreid

Wet: Participatiewet

Opdracht: 1 | Het bieden van inkomensondersteuning aan inwoners die dat nodig hebben

Impact opgave
Hoge impact

Redenering
Om inkomensondersteuning te bieden aan inwoners die dat nodig hebben is het belangrijk dat Laborijn vindbaar en toegankelijk is. Laborijn heeft diverse vormen van inkomensondersteuning zoals de bijstandsuitkering, de BBZ, de individuele inkomenstoeslag en de studietoeslag. Uit het Aaltense ervaringsdeskundigenrapport 'van arm-lastig naar arm-slag' is naar voren gekomen dat niet iedereen die in aanmerking komt voor financiële regelingen hiervan op de hoogte is. De aanbeveling die door de klankbordgroep werd gedaan is dat de gemeente de regie moet pakken in de informatievoorziening en proactief moet verwijzen naar regelingen. Daarnaast is het belangrijk om in te zetten op een rechtmatige uitvoering van de inkomensondersteuning, zodat deze ondersteuning en de beschikbare middelen alleen worden ingezet voor inwoners die dat nodig hebben. In aanloop naar de nieuwe Participatiewet in balans, waarin de menselijke maat centraal staat, werkt Laborijn in 2025 aan een nieuwe visie op handhaving en fraudepreventie.

Duiding van de status
Zowel binnen de gemeente als binnen Laborijn hebben we dit jaar acties uitgevoerd om beter vindbaar te zijn voor inwoners die inkomensondersteuning nodig hebben. Zo worden inwoners die recht hebben op de diverse regelingen proactief in beeld gebracht en benaderd. Daarnaast gaat Laborijn actiever signaleren en rechthebbende inwoners doorverwijzen naar gemeentelijke regelingen. Ten slotte is er in 2025 binnen Laborijn een nieuwe visie vastgesteld op handhaving en preventie. In de loop van 2026 wordt deze visie verder uitgewerkt in concrete werkprocessen, waarbij ook de gemeente actief wordt betrokken.

Resultaten voor opgave	
Resultaat ligt op koers	We zijn vindbaar en toegankelijk voor inwoners die inkomensondersteuning nodig hebben.
Resultaat ligt op koers	We waarborgen een rechtmatige en doelmatige uitvoering van de inkomensondersteuning, door in te zetten op fraudepreventie.

Opdracht: 2 | Inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt helpen aan betaald werk

Impact opgave
Hoge impact

Redenering
Om meer inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt aan het werk te helpen, is het belangrijk om te onderzoeken wat inwoners nodig hebben om die stap te maken. Voor alle inwoners onder de Participatiewet wordt per individu gekeken wat er nodig is en daar wordt de begeleiding van Laborijn op afgestemd. Daarnaast zijn er in de Participatiewet een aantal doelgroepen te onderscheiden met een specifieke begeleidingsbehoefte. Als Laborijn extra inzet op succesvolle interventies voor deze doelgroepen kunnen meer inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt betaald aan het werk geholpen worden.

Duiding van de status
Er zijn al goede resultaten behaald, zoals de bemiddeling van de doelgroep oudkomers naar werk: van de 19 oudkomers met uitstroompotentie hebben er 6 al betaald werk, 5 oudkomers volgen een vakopleiding en 2 oudkomers een traject zelfstandig ondernemerschap. Voor alle 8 inwoners met een indicatie beschut werk is een werkplek gerealiseerd. Ook wordt er gewerkt aan een plan van aanpak om de doelgroep jongeren succesvol naar werk te begeleiden. Dit plan wordt in 2026 opgeleverd. Voor de andere twee resultaten zijn wel veel acties uitgezet, maar ze leiden nog niet tot de gewenste resultaten. Het aantal inwoners dat duurzaam aan het werk is met langdurige loonkostensubsidie is nog gelijk aan 2024 (80 inwoners). Ook zijn er nog niet meer inburgeraars met een bijstandsuitkering al tijdens de inburgeringsperiode aan het werk. Het kan betekenen dat er meer tijd nodig is om de gewenste resultaten te bereiken, of dat er andere acties nodig zijn, of dat we de resultaten moeten bijstellen. Als we kijken naar het totale resultaat: het aantal inwoners dat in 2025 is uitgestroomd naar werk vanuit de P-wet, zien we een beter resultaat in 2025 (26 inwoners), dan in 2024 (20 inwoners). De resultaten en bijbehorende inzet lijken dan ook bij te dragen aan de gewenste impact.

Resultaten voor opgave	
Resultaat ligt op koers	We realiseren een stijging van inwoners onder de doelgroep oudkomers die (parttime) betaald aan het werk gaan.
Resultaat ligt op koers	Iedere inwoner met een indicatie beschut werk krijgt een dienstverband en passende beschutte werkplek.
Resultaat vraagt enige aandacht	We groeien mee met de landelijke prognose en verwachte stijging van het aantal inwoners met een doelgroepindicatie die met loonkostensubsidie aan het werk zijn.

Resultaat vraagt enige aandacht	Meer inwoners uit de doelgroep inburgeraars met een P-wetuitkering gaan al tijdens de inburgeringsperiode aan het werk.
Resultaat ligt op koers	Laborijn verkent hoe de doelgroep jongeren meer duurzaam naar betaald werk of onderwijs begeleid kan worden (2025/2026).

Opdracht: 3 | Ondersteuning bieden bij ontwikkelstappen om te participeren in de samenleving

Impact opgave
Matige impact

Redenering
Niet alle inwoners met een bijstandsuitkering kunnen betaald aan het werk. Om ervoor te zorgen dat deze inwoners wel participeren in de samenleving naar vermogen, is het belangrijk dat Laborijn al deze inwoners in beeld heeft en weet wat zij kunnen en welke behoeften zijn hebben. Er is een doelgroep in de Participatiewet die onder de oude Wet Inburgering onvoldoende kansen heeft gekregen om zich te ontwikkelen. Zij krijgen extra ondersteuning om mee te kunnen doen en te integreren in de samenleving.

Duiding van de status
Alle inwoners die vallen onder project oudkomers worden door Laborijn en Figulus intensief ondersteund bij de participatie en integratie in de samenleving. Verder zijn alle inwoners met een participatiewetuitkering bij Laborijn in beeld. Er zijn echter signalen dat er niet voor iedere inwoner genoeg tijd is om de begeleiding te bieden die nodig is. Een deel van de inwoners met een grote afstand tot de arbeidsmarkt wordt maar 1 keer per jaar gesproken, een werkwijze die voortkomt uit de besparende maatregelen van 2024. Er is ruimte voor verbetering als het gaat om het ondersteunen van alle inwoners bij het participeren in de samenleving en daarom is de impact op deze opdracht in 2025 op matig gezet. In 2026 gaat de gemeente met Laborijn en partners in de sociale basis aan de slag met maatschappelijke participatie: hoe geven we daar nu uitvoering aan en waar is er ruimte voor verbetering?

Resultaten voor opgave	
Resultaat vraagt enige aandacht	Alle inwoners met een participatiewetuitkering zijn in beeld bij Laborijn en krijgen naar kunnen en behoefte ondersteuning om mee te doen in de samenleving.
Resultaat ligt op koers	De inwoners uit de doelgroep oudkomers worden ondersteund bij de participatie en integratie in de samenleving.

Opdracht: 4 | Werken aan de toekomstbestendigheid van het sociaal ontwikkelbedrijf

Impact opgave
Hoge impact

Redenering
Sinds de invoering van de Participatiewet in 2015 doet een steeds grotere, nieuwe doelgroep met een arbeidsbeperking een beroep op Laborijn voor ondersteuning. De middelen die voor de nieuwe doelgroep vanuit de Rijksoverheid beschikbaar zijn, zijn een stuk lager dan voorheen onder de Wsw. Daarmee zitten we in een meerjarige, langdurige transitie, waarin de huidige Wsw geleidelijk wordt vervangen door een steeds grotere, nieuwe doelgroep met een arbeidsbeperking. Hoe zorgen we voor een toekomstbestendig sociaal ontwikkelbedrijf, zodat inwoners nu en in de toekomst gebruik kunnen blijven maken de voorzieningen van Laborijn en de dienstverlening betaalbaar blijft? Van 2025 tot 2035 ontvangen gemeenten jaarlijks een impulsbudget om de infrastructuur van sociaal ontwikkelbedrijven te versterken. Om de transformatieopgave van Laborijn beheersbaar te maken is er in 2024 een bestedingsplan gemaakt waarin actielijnen staan die de infrastructuur van Laborijn moeten versterken. Dit plan wordt jaarlijks getoetst en bijgesteld.

Duiding van de status
Laborijn heeft projectleiders aangesteld om uitvoering te geven aan de diverse businesscases. Sommige businesscases zijn al uitgewerkt in 2025 en andere lopen door in 2026. Naast de activiteiten die we met inzet van de impulsmiddelen al oppakken, gaan we in 2026 in samenspraak aan de slag met een lange termijn visie met een horizon van 10 jaar. In samenwerking met experts vanuit het landelijk adviesteam van het ministerie van SZW onderzoeken we in hoeverre de huidige koers van Laborijn toekomstbestendig is. En dat met ook een financiële doorrekening. We kijken hierbij ook naar in hoeverre de impuls- en infrastructurele middelen op de juiste manier worden ingezet en wat de risico's en aandachtspunten zijn. Als dit in kaart is gebracht, kunnen we hierop inspelen de komende jaren.

Resultaten voor opgave	
Resultaat ligt op koers	Aan het eind van dit jaar zijn de businesscases van de actielijnen uit het bestedingsplan uitgewerkt

Wet: Wet maatschappelijke ondersteuning (WMO)

Opdracht: 1 | Zorgen dat mensen zo lang mogelijk thuis kunnen blijven wonen

Impact opgave
Hoge impact

Redenering
In hun eigen huis willen wij dat mensen zo lang mogelijk de regie over hun eigen leven kunnen behouden. Als wij de inwoners bewust maken van hun eigen kracht en verantwoordelijkheid leidt dat er toe dat de beschikbare middelen ingezet worden voor de mensen die dat nodig hebben. Zo houden wij de zorg beschikbaar en toegankelijk voor inwoners die hun zorgvraag niet zelf kunnen oplossen.

Duiding van de status
Meer inzetten op communicatie naar inwoners. En de toegang moet nog beter gepositioneerd worden, zodat de inwoner weet waar hij met zijn hulpvraag terecht kan.

Resultaten voor opgave	
Resultaat ligt op koers	Inwoner is zich bewust van zijn eigen kracht en verantwoordelijkheid.
Resultaat vraagt enige aandacht	Inwoners weten waar ze terecht kunnen met hun hulpvraag (zie verder thema Zorg en Ondersteuning 5)
Resultaat ligt op koers	De inwoner komt in aanmerking voor de maatwerkvoorziening die het meest passend en kostenefficiënt is.

Opdracht: 2 | Iedereen een veilig thuis

Impact opgave
Hoge impact

Redenering
Om een veilig thuis voor iedereen te realiseren investeren we in de samenwerking met onze partners, de versterking van kennis en vaardigheden binnen het lokale team en de inzet van ervaringsdeskundigen (vanaf 2027). Zo zorgen we ervoor dat er tijdig en op de juiste manier wordt gehandeld en dat iedereen de ondersteuning krijgt die nodig is voor een veilig thuis. Doorkijk naar 2026: Binnen de gemeentelijke toegang neemt de complexiteit van casuïstiek rondom huiselijk geweld en kindermishandeling toe omdat in het kader van de Hervormingagenda en het Toekomstscenario het lokale team eerder betrokken wordt en betrokken blijft. Dit betekent voor het lokale team een verschuiving van verantwoordelijkheid en een grotere rol bij veiligheidsproblematiek.

Duiding van de status
De resultaten die dit jaar zijn opgesteld hebben een hoge impact gehad op de opdracht Iedereen een Veilig Thuis. - De samenwerking met Veilig Thuis is geïntensiveerd. Een medewerker van Veilig Thuis is wekelijks op het gemeentekantoor beschikbaar voor de OTer en consulenten om signalen van onveiligheid in een huishouden mee te bespreken. - We hebben inzicht gekregen in onze verbeterpunten waardoor we gerichter kunnen aansluiten bij en investeren in de kennis en vaardigheden van de medewerkers die werken met onveiligheidscasuistiek en in de samenwerking met veiligheidspartners. - Er zijn meerdere maatregelen getroffen om mishandeling te bestrijden. Zoals het zorgen voor voorlichting en preventietraining HG KM, een betere samenwerking met openbare orde / veiligheid en sociaal domein, het intensiveren van de samenwerking met bovenregionale gemeenten en partners rondom veiligheid en mishandelingsvraagstukken (vrouwenopvang, mensenhandel), OT en jeugdconsulenten zijn getraind in de verklarende analyse en kijken breder naar het hele gezin/huishouden. - Het opstellen van het beleidsplan is door andere prioriteiten wat later op gang gekomen. Dit is overgeheveld naar 2026.

Resultaten voor opgave	
Resultaat is behaald	We hebben een goed functionerend meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling (Wmo, artikel 4.1.1, lid 1).
Resultaat is behaald	We hebben inzicht in de sterke en verbeterpunten voor een veilig thuis voor iedere inwoner.
Resultaat ligt op koers	Er worden maatregelen genomen om mishandeling te bestrijden.
Resultaat ligt op koers	Er wordt zorg gedragen voor en toezicht gehouden op de naleving van het Besluit verplichte meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling.

Resultaat vraagt veel aandacht	Er is beleid ter voorkoming en signalering van huiselijk geweld en kindermishandeling.

Opdracht: 3 | Een thuis voor iedereen

Impact opgave
Hoge impact

Redenering
Zie thema 6

Duiding van de status
Zie thema 6

Resultaten voor opgave	
Resultaat is behaald	Resultaten beschermd wonen en maatschappelijke opvang zie thema 6

Wet: Jeugdwet

Opdracht: 1 | Alle vormen van jeugdzorg, zoals bepaald in de jeugdwet, zijn beschikbaar voor onze inwoners.

Impact opgave

Matige impact

Redenering

Om alle vormen van jeugdzorg, zoals bepaald in de Jeugdwet, toegankelijk te maken voor onze inwoners, is het van groot belang dat er een beschikbaar en dekkend zorglandschap is, van goede kwaliteit. Een zorglandschap dat aansluit bij de diverse hulpvragen én dat we oog hebben voor de meest kwetsbare inwoners van onze gemeente.

We investeren in de zichtbaarheid van ons lokaal team, dat bestaat uit jeugdconsulenten en OT-ers (OndersteuningsTeam-medewerkers), zodat zij op tijd en goed vindbaar zijn voor onze inwoners. Dit lokale team speelt een cruciale rol bij deze Opdracht. Het lokale team fungeert namelijk als het eerste en vaste aanspreekpunt voor onze inwoners en speelt een sleutelrol in het ondersteunen van jeugdigen (en hun ouders) bij het kiezen van passende ondersteuning. Door hun kennis van het preventieve veld en de geïndiceerde jeugdzorg, kan het lokale team de jeugdigen (en hun ouders) effectief begeleiden naar de meest passende ondersteuning.

Zo op tijd als mogelijk instappen bij gezinnen, het betrekken van het hele gezinssysteem en het inzetten van de juiste ondersteuning, voorkomt zoveel mogelijk de noodzaak voor zwaardere vormen van jeugdzorg en helpt een crisis zoveel mogelijk voorkomen. Door in te zetten op verwijzing naar het voorliggend veld, ambulante hulpverlening en verblijf in gezin- en woonvormen, streven we ernaar om kinderen zoveel mogelijk in hun/een thuisomgeving te laten opgroeien. Belangrijke voorwaarden om dit te realiseren zijn onder andere: het versterken van de pedagogische en sociale basis van gezinnen, het investeren in het behoud- en de werving van pleeggezinnen, het investeren in gezinshuizen en het investeren in kleine woongroepen.

Verder is het van groot belang dat, wanneer een jeugdige 18 jaar wordt, er een soepele overgang plaatsvindt van de inzet van jeugdhulp naar een zelfstandig leven, het voorliggend veld of naar vervolgzorg.

Met deze resultaten waarborgen we dat passende ondersteuning voor onze jeugdigen (en hun ouders) beschikbaar is wanneer dat nodig is, zodat ze op een passende en effectieve manier geholpen worden.

Duiding van de status

De nieuwe contracten met jeugdhulpaanbieders gaan in op 1 januari 2026. Per deze datum is er een meer beschikbaar en dekkend zorglandschap van goede kwaliteit in de Oost-Achterhoek, dit wordt een vooruitgang ten opzichte van de afgelopen jaren. Een belangrijke ontwikkeling bij de nieuwe contracten per 2026, is de doorontwikkeling van de Beschikbaarheidswijzer. Deze tool maakt het mogelijk voor het lokale team om inzicht te krijgen in de beschikbaarheid van jeugdhulpaanbieders, en biedt ruimte voor het geven van reviews door consulenten over de jeugdhulpaanbieders. Voor jeugdhulpaanbieders betekent dit dat zij hun informatie actueel moeten houden (o.a. wachttijden). Verder is het belangrijk dat de verschillende disciplines intern (lokaal team, CLM, Kwaliteit en Beleid) elkaar hierbij goed weten te vinden en samenwerken, weten wat er van een ieder verwacht wordt en daar ook naar handelen.

Er is in 2025 een wachtlijst bij het lokale team (zowel bij het OndersteuningsTeam (hierna: OT) als bij de Jeugdconsulenten) en daarnaast is er een niet dekkend zorglandschap in de Oost-Achterhoek. Het niet dekkend zorglandschap zal verbeteren in 2026 met de ingang van de nieuwe contracten. Ook voor de wachtlijst bij het lokaal team is aandacht.

Positief is dat het aantal kinderen in Jeugdhulp met verblijf is gedaald ten opzichte van vorig jaar. Dit past bij de ingezette beweging naar zoveel mogelijk lichtere vormen van jeugdhulp. Daarnaast zijn de eerste stappen gezet richting het vormen van een Sterk Lokaal Team. Zo zijn er vaste contactpersonen uit het OT aan iedere gemeente (Oost Gelre, Winterswijk en Aalten) gekoppeld.

Ook positief is dat alle consulenten + het OT in 2026 een training over een Licht Verstandelijke Beperking gaan volgen, met als doel aandacht te vergroten voor (een deel van) onze kwetsbare inwoners.

Het Perspectiefplan voor jeugdigen van 16+ is de afgelopen jaren nog te weinig benut. In de nieuwe contracten per 2026 is hier meer aandacht voor en wordt hier steviger op gestuurd, zo wordt van jeugdhulpaanbieders gevraagd dat zij met een jeugdige vanaf 16 jaar een Perspectiefplan opstellen. De wens is om in het Toekomstig Dashboard Jeugd inzichtelijk te maken, hoeveel jeugdigen van 16+ met jeugdhulp een Perspectiefplan hebben. Het is belangrijk dat ons lokale team hier dan ook meer op gaat sturen richting de aanbieder, door bijvoorbeeld de aanwezigheid van een Perspectiefplan te toetsen.

Samen met twee collega's werk ik aan de ontwikkeling van een gedetailleerd Dashboard Jeugd. Hiermee beoog ik meer verdiepende uitspraken te kunnen doen over de resultaten en uiteindelijk de Opdracht.
Daarbij wordt ook regionaal vanuit het SDA gewerkt aan het ontwikkelen van meer data-gedreven werken.

Wet: Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs)

Opdracht: 1 | Voor inwoners met (dreigende) financiële problemen is de schuldhulpverlening dichtbij, laagdrempelig en breed toegankelijk georganiseerd.

Impact opgave
Matige impact

Redenering
Het hebben van financiële problemen en met name schulden heeft een impact op meerdere levensgebieden en raakt het hele gezinssysteem. Door er vroegtijdig bij te zijn (preventie en vroegsignalering / zie opgave 2) en effectieve schuldhulpverlening (integraal, brede doelgroep en dichtbij) worden inwoners duurzaam ondersteund naar een schuldenvrije toekomst.

Duiding van de status
Er is in 2025 een netwerkbijeenkomst georganiseerd met ketenpartners rondom armoede & schulden. Ook is in 2025 het Vraag en Advies Team (VAT) gelanceerd, waar alle inwoners terecht kunnen met vragen over geldzorgen. Ondanks alle inzet in 2025 om inwoners te bereiken, bijvoorbeeld door middel van vroegsignalering, bereiken we slechts een klein deel van de populatie met problematische schulden.

Resultaten voor opgave	
Resultaat vraagt veel aandacht	Meer schuldregelingen effectueren die leiden tot een schone lei (duurzaam schuldenzorgenvrij).
Resultaat ligt op koers	Inwoners en organisaties/ketenpartners zijn beter geïnformeerd over de mogelijkheden bij geldzorgen en/of (bij dreigende en/of problematische) schulden.

Opdracht: 2 | We bereiken inwoners eerder als het gaat om betalingsachterstanden in de vaste lasten (vroegsignalering)

Impact opgave
Matige impact

Redenering
Door inwoners en met name ook jongeren te informeren over geldzaken zijn ze beter voorbereid op de financiële toekomst. Door inwoners eerder te bereiken bij betalingsachterstanden worden schulden en/of andere (zwaardere) vormen van ondersteuning (op andere leefgebieden) voorkomen.

Duiding van de status
De schuldhulpverlening (preventief en curatief) is volop in beweging. De aanpak van integrale schuldenproblematiek is complex en vergt inspanning sociaal domein breed. Jongeren en hun ouders worden actief geïnformeerd drie maanden voor ze 18 worden. Ook wordt er gewerkt aan financiële educatie op scholen.

Resultaten voor opgave	
Resultaat ligt op koers	Inwoners die de 18 jarige leeftijd bereiken zijn proactief geïnformeerd over geldzaken.
Resultaat ligt op koers	De jongeren zijn op scholen voorgelicht over geldzaken.
Resultaat vraagt veel aandacht	We hebben meer signalen van betalingsachterstanden opgevolgd en inwoners daadwerkelijk bereikt.

Wet: Wet inburgering

Opdracht: 1 | Asielstatushouders krijgen een passend inburgeringsaanbod waardoor zij gestimuleerd worden om mee te doen in de samenleving.

Impact opgave

Hoge impact

Redenering

In 2022 is de nieuwe Wet Inburgering 2021 ingevoerd met het doel 'inburgeringsplichtigen doen snel mee in Nederland.' Er zijn routes die tot dit doel moeten leiden: de B1 route (taal en (vrijwilligers)werk), de onderwijsroute (voorbereiding op het volgen van een Nederlandse opleiding), en de Z-route (meer inzet op begeleide participatieuren).

Duiding van de status

De Wi21 wordt pas sinds 2022 geïmplementeerd, in 2025 is voor de eerste inburgeraars onder het einde van deze wet de inburgeringstermijn verstreken. Monitoring van de resultaten is daarom prioriteit, en we sturen bij waar noodzakelijk en mogelijk. Inwoners uit Aalten stromen naar behoren in in de nieuwe wet en hun PIP wordt tijdig vastgesteld. Er zijn voldoende passende trajecten. In 2025 heeft de eerste uitstroom uit de Wi21 plaatsgevonden. Resultaten kunnen nu gemonitord worden. Ondertussen zijn er een aantal wijzigingen gedaan aan de trajecten, en nieuwe participatiemodules ontwikkeld in de Z-route passend bij de doelstellingen (zoals de module financiële zelfredzaamheid, start 2026).

Resultaten voor opgave

Inburgeringsplichtige asielstatushouders doen waar mogelijk tijdens en aan het einde van hun traject actief mee aan de samenleving m.b.v. een passend traject

Inburgeringsplichtige asielstatushouders hebben aan het eind van het inburgeringstraject het voor hen hoogst haalbare taalniveau behaald.

Inburgeringsplichtige asielstatushouders zijn aan het eind van het inburgeringstraject financieel zelfredzaam

Opdracht: 2 | Gezinsmigranten hebben een passend inburgeringstraject binnen het wettelijk kader waardoor zij gestimuleerd worden om mee te doen in de samenleving

Impact opgave
Matige impact

Redenering
Deze groep wordt alleen binnen het wettelijk kader ondersteund. Gezinsmigranten zijn wettelijk verplicht het PVT, de MAP, KNM en taaleisen te voldoen, afhankelijk van de route die voor hen is vastgesteld in de brede intake. Echter is deze groep vaak niet zo zelfredzaam als verwacht in intentie van de wet waardoor zij op andere wegen soms hulp behoevend worden.

Duiding van de status
De Wi21 wordt pas sinds 2022 geïmplementeerd, in 2025 is voor de eerste inburgeraars onder het einde van deze wet de inburgeringstermijn verstreken. Monitoring van de resultaten is daarom prioriteit, en we sturen bij waar noodzakelijk en mogelijk. De voor 2025 gedefinieerde resultaten worden behaald en passende PIP's worden afgegeven. Echter ontvangen we signalen dat het voor inburgeraars lastig is om passend aanbod te vinden (gezinsmigranten kopen dit zelf in).

Resultaten voor opgave	
	Voor gezinsmigranten is er een passend taalaanbod beschikbaar en zij worden goed geadviseerd n.a.v. de PIP en brede intake.

Wet: Wettelijke taak opvang zwerfdieren

Opdracht: 1 | Bescherming, verzorging en bewaarplicht van zwerfdieren

Impact opgave
Hoge impact

Redenering
De gemeente heeft vanuit de wet een bewaarplicht voor gevonden voorwerpen. Omdat zwerfdieren (dieren waarvan een eigenaar wordt vermoed) levende wezens zijn, is het regelen van directe actie en adequate opvang noodzakelijk. Hiermee wordt dierenleed voorkomen.

Duiding van de status
er is regelmatig contact en er zijn geen afwijkingen in de dienstverlening. Evaluaties van het voorgaande jaar, worden in het najaar gepland.

Resultaten voor opgave	
Resultaat is behaald	Zwerfdieren (honden, katten en knaagdieren) en gewonde dieren worden adequaat opgevangen en waar mogelijk herenigd met hun eigenaar.
Resultaat is behaald	Zwerfdieren en gewonde dieren worden naar een voor hun geschikte opvang vervoerd
Resultaat is behaald	Voor de grijze gevallen die niet onder de wet vallen (huisuitzetting, overlijden eigenaar) zijn extra opvangafspraken gemaakt.
Resultaat ligt op koers	2026 Voor de aanpak van TNR verwilderde katten worden structurele afspraken gemaakt.

Wet: Wet kinderopvang (wko)

Opdracht: 1 | De ontwikkeling van kinderen te bevorderen en een veilige stimulerende omgeving te bieden

Impact opgave
Hoge impact

Redenering
Houders van kinderopvangvoorzieningen (kinderopvang, buitenschoolse opvang, gastouderbureau en voorziening voor gastouderopvang) zijn zelf verantwoordelijk voor de kwaliteit van de kinderopvang. De gemeente is wettelijk verantwoordelijk gesteld om te controleren of kinderopvang in een veilige en stimulerende omgeving plaatsvindt. Ons beleid is erop gericht om het aantal overtredingen zoveel mogelijk te beperken en waar nodig in te grijpen via handhaving.

Duiding van de status
Alle inspecties in 2025 zijn uitgevoerd en aanvragen en wijzigingen zijn verwerkt. Er zijn relatief weinig overtredingen. Locaties met aandachtspunten/zorgen worden volgend jaar intensiever bezocht.

Resultaten voor opgave	
Resultaat is behaald	Er is gecontroleerd of de voorzieningen voldoen en waar dit niet het geval is, is gehandhaafd.
Resultaat is behaald	Het landelijk register kinderopvang (LRK) is op orde.
Resultaat ligt op koers	Overtredingen worden zoveel mogelijk voorkomen.

Opdracht: 2 | Ontwikkelingsstimulering van peuters

Impact opgave
Hoge impact

Redenering
Kinderopvangorganisaties worden gestimuleerd om een passend aanbod aan kinderdagopvang voor peuters te realiseren en alle ouders hebben de mogelijkheid om hiervan gebruik te maken.

Duiding van de status

Resultaten voor opgave	
Resultaat ligt op koers	Er is voldoende aanbod aan geregistreerde kinderdagopvang specifiek gericht peuters
Resultaat ligt op koers	Peuters die niet in aanmerking komen voor kinderdagopvangtoeslag kunnen laagdrempelig gebruik maken van de kinderopvang

Wet: Mediawet

Opdracht: 1 | Stimuleren van een lokaal media-aanbod en dit faciliteren

Impact opgave
Hoge impact

Redenering
Door het stimuleren van een lokaal media-anbod via radio, tv en sociale media is er een goede informatievoorziening voor de inwoners. De beoogde wijziging van de Mediawet regelt dat er vanaf 2028 streekomroepen aangewezen worden om het lokaal media-aanbod te verzorgen. Vanwege hun lokale betrokkenheid vinden wij het belangrijk dat de huidige lokale omroep hierin meegenomen wordt. Met de nieuwe Mediawet vervalt de wettelijke plicht tot financiering. De betrokkenheid bij de aanwijzing blijft.

Duiding van de status

Resultaten voor opgave	
Resultaat is behaald	Er is een lokale omroep die voldoet aan de wettelijke eisen en aansluit bij de behoeften van inwoners.
Resultaat is behaald	De lokale omroep is voorbereid om mee te gaan in de ontwikkeling naar een streekomroep.
Resultaat ligt op koers	2026 De lokale belangen zijn in de streekomroep geborgd en er is toereikend lokaal aanbod

Wet: Wet hersteloperatie toeslagen

Opdracht: 1 | Uitvoering brede ondersteuning aan (potentieel) gedupeerde ouders en hun kinderen op grond van de Wet hersteloperatie toeslagen.

Impact opgave
Matige impact

Redenering
Gemeenten bieden sinds 2020 brede ondersteuning als onderdeel van de hersteloperatie kinderopvangtoeslag. Brede ondersteuning is er voor gedupeerde ouders, hun kinderen vallend onder de kindregeling (18+), erkend gedupeerde ex-toeslagpartners en nabestaanden en hun gezinnen. Zij worden geholpen bij het kunnen maken van een nieuwe start na de toeslagenaffaire. De hulp is tijdelijk en doelgericht op het gebied van financiën (geld), gezin, werk, wonen, en zorg. Brede ondersteuning is altijd maatwerk en passend bij de situatie van de rechthebbende. Financieel herstel via een schaderoute ligt bij de Uitvoeringsorganisatie Herstel Toeslagen van de Belastingdienst.

Duiding van de status
De brede ondersteuning is een continue proces. De SPUK brede ondersteuning is verlengd t/m 2029.

Resultaten voor opgave	
Resultaat ligt op koers	Via een plan van aanpak (op 5 leefgebieden) worden ouders in staat gesteld een nieuwe start te maken.

Wet: Wet publieke gezondheid

Opdracht: 1 | Invulling en uitvoering geven aan een lokaal preventiebeleid

Impact opgave
Hoge impact

Redenering
Het stimuleren van mentale gezondheid komt terug bij thema 'Vitaal en gezond Aalten'. Door leefstijlfactoren te beïnvloeden werken we aan gezondheidsbevordering van inwoners.

Duiding van de status

Resultaten voor opgave	
Resultaat ligt op koers	Minder mensen roken in de gemeente Aalten
Resultaat ligt op koers	Kinderen en jongeren zijn gezonder: ze bewegen voldoende, eten gezond, zijn mediawijs en drinken voldoende water.
Resultaat ligt op koers	Er is minder alcohol- en drugsgebruik onder de 18 jaar bij een aantal verenigingen.
Resultaat ligt op koers	Het aantal mensen dat suïcide pleegt is verminderd
Resultaat ligt op koers	Er is inzicht in de algemene gezondheidssituatie van inwoners

Opdracht: 2 | Op lokaal niveau uitvoering geven aan infectieziektebestrijding

Impact opgave
Hoge impact

Redenering
Als er uitvoering gegeven wordt aan het rijksvaccinatieprogramma en er inzicht is in de ontwikkeling van ziektes en vroegtijdige opsporing hiervan, zijn er minder zieke inwoners.

Duiding van de status

Resultaten voor opgave	
Resultaat ligt op koers	Het rijksvaccinatieprogramma wordt naar behoren uitgevoerd
Resultaat ligt op koers	Ziektes worden vroegtijdig opgespoord, er is inzicht in de ontwikkeling en indien nodig een opschalingsplan

Opdracht: 3 | Invulling en uitvoering geven aan lokale jeugdgezondheidszorg

Impact opgave
Hoge impact

Redenering
Kinderen groeien gezonder op als zij en hun verzorgers inzicht hebben in hun gezondheidssituatie en wat zij kunnen doen om deze te verbeteren.

Duiding van de status

Resultaten voor opgave	
Resultaat ligt op koers	De gezondheid van kinderen van 0-4 jaar is inzichtelijk en ouders weten wat zij hiervoor kunnen doen
Resultaat ligt op koers	Aanstaande ouders zijn voorbereid op de komst van hun kind
Resultaat ligt op koers	De gezondheid van kinderen van 4-18 jaar is inzichtelijk en ouders weten wat zij hiervoor kunnen doen
Resultaat ligt op koers	Er is inzichtelijk hoe de jeugdgezondheidszorg beter ingericht kan worden
Resultaat ligt op koers	Jongeren zijn op de hoogte van seksuele gezondheid

Opdracht: 4 | Invulling en uitvoering geven aan lokale ouderengezondheidszorg

Impact opgave
Hoge impact

Redenering
Preventie en gezondheidsbevordering bij ouderen en vroegtijdige signalering en samenwerking met de eerstelijns zorg komen terug bij thema 'Veerkrachtig oud worden'. Het tegengaan van eenzaamheid onder ouderen en het ondersteunen van mantelzorgers en vrijwilligers komen terug bij thema 'Naoberschap'.

Duiding van de status

Resultaten voor opgave	
Resultaat ligt op koers	Er is inzicht in de gezondheid van ouderen en ouderen weten hoe ze zo lang mogelijk gezond kunnen blijven

Opdracht: 5 | Gezonde leefomgeving

Impact opgave
Hoge impact

Redenering
Plan van aanpak voor crisisbeheersing en rampenbestrijding is elders belegd in de organisatie. Als inwoners leven in een gezond milieu waarin gezonde keuzes laagdrempeliger zijn blijven zij ook gezonder. Inwoners moeten erop kunnen vertrouwen dat ze leven in een gezond milieu.

Duiding van de status

Resultaten voor opgave	
Resultaat ligt op koers	Inwoners leven in een beweegvriendelijke leefomgeving waarin mensen gestimuleerd worden om te sporten, spelen, ontmoeten en bewegen
Resultaat ligt op koers	Er is inzicht in ontwikkelingen in milieu en klimaat die de gezondheid kunnen beïnvloeden
Resultaat ligt op koers	Inwoners consumeren minder alcohol

Wet: Wet verplichte Geestelijke Gezondheidszorg

Opdracht: 1 | Het opleggen van gedwongen zorg uit de WvGGZ doen we zorgvuldig en met beleid.

Impact opgave
Hoge impact

Redenering
De gemeente faciliteert en geeft advies bij een zorgmachtiging en een crisismaatregel als deze binnenkomt via het beveiligde systeem Khonraad. De gemeente Aalten richt zich op het zoveel mogelijk voorkomen van verplichte zorg. Als verplichte zorg echt noodzakelijk is, moet de minst ingrijpende vorm worden ingezet en dwang worden afgebouwd. Hierbij is een nauwe samenwerking met de GGZ noodzakelijk.

Duiding van de status
Een structurele evaluatie WvGGZ moet inpland worden met portefeuillehouders en AOV-er. De evaluaties en de communicatie rondom het Meldpunt verloopt goed. Structurele afspraken over een betere samenwerking worden momenteel opgepakt. De aanbieder van het software-systeem stopt per april 2026. Regionaal zijn we aan het onderzoeken wat het alternatief moet worden.

Resultaten voor opgave	
Resultaat ligt op koers	Het landelijk Meldpunt Zorgwekkend Gedrag vindbaar houden
Resultaat ligt op koers	Het evalueren en het verbeteren van de samenwerking met GGNet en Tactus voortzetten
Resultaat ligt op koers	De interne werkwijze ten aanzien van zorgmachtigingen op orde houden.

Wet: Wet opvang ontheemden Oekraïne

Opdracht: 1 | Oekraïners hebben toegang tot financiële voorzieningen en dragen waar mogelijk daar zelf bij aan hun opvang

Impact opgave
Hoge impact

Redenering
De gemeente heeft een wettelijke taak om Oekraïense ontheemden te voorzien van materiële en immateriële opvang. Naast huisvesting hoort hier ook inkomensondersteuning bij. Via een DVO met Laborijn wordt dit uitgekeerd aan Oekraïners zonder eigen inkomen. Sinds januari 2025 is de gemeente daarnaast verplicht een eigen bijdrage voor opvang te innen bij Oekraïners met voldoende inkomen. Dit doet de gemeente in samenwerking met Laborijn en dit proces is in 2025 verder geformaliseerd d.m.v. een DVO.

Duiding van de status
De uitvoering van deze taken is belegd bij Laborijn. Procesafspraken zijn doorontwikkeld in 2026 en er wordt op casusniveau nauw samengewerkt tussen het gemeentelijke Oekraïne team en Laborijn om de inning van de eigen bijdrage en de uitkering van het leefgeld goed te laten verlopen.

Resultaten voor opgave	
Resultaat ligt op koers	Alle volwassen Oekraïners zonder eigen inkomen ontvangen inkomensondersteuning in de vorm van het Leefgeld
Resultaat ligt op koers	Alle volwassen Oekraïners met voldoende inkomen betalen een eigen bijdrage voor de gemeentelijke opvang

Opdracht: 2 | Oekraïners participeren in de Nederlandse samenleving

Impact opgave
Hoge impact

Redenering
Om ervoor te zorgen dat Oekraïners participeren in de Nederlandse samenleving is het belangrijk dat zij de kans krijgen hun Nederlandse taalvaardigheid te ontwikkelen. Ook is het belangrijk dat deze inwoners gebruik kunnen maken van ondersteuning bij hun ontwikkeling richting passend werk, onderwijs of een andere zinvolle dag invulling. Hiervoor is de pilot casemanagement uit 2024 uitgebreid naar alle volwassen inwoners. Alle Oekraïense ontheemden maken samen met Laborijn een persoonlijk plan van aanpak voor participatie en waar mogelijk betaald werk. In 2024 heeft er een pilot plaats gevonden om voor 38 Oekraïense inwoners van de gemeente Aalten een individueel participatieplan op te stellen, met het doel dat deze inwoners de stap maken naar passend werk, onderwijs of een andere zinvolle daginvulling. De resultaten van deze pilot waren positief en in mei 2025 is er een DVO afgesloten met Laborijn om deze dienstverlening aan alle Oekraïense inwoners aan te bieden. Ook het taalaanbod voor deze inwoners is uitgebreid: zij kunnen gebruik maken van een informeel en formeel taalaanbod van Figulus, Laborijn en het Graafschap college.

Duiding van de status
Uit de resultaten van de pilot blijkt dat het casemangement een positieve bijdrage levert aan de arbeidsparticipatie van Oekraïense ontheemden. Het percentage werkenden in Aalten ligt hoger dan het landelijke gemiddelde. Ook maken mensen ontwikkelstappen naar werk op niveau. Ook stijgt de sociale participatie van deze inwoners in de gemeenschap (als vrijwilligers of in hobby's). Daarnaast nemen veel mensen deel aan een vorm van taalondersteuning, naast de start van cursussen door het graafschap college zijn er echter zijn er gedurende het jaar enkele mogelijkheden gestopt (o.a. taaltraining bij Laborijn). In 2026 wordt er gezocht naar een passende invulling voor het taalaanbod.

Resultaten voor opgave	
Resultaat vraagt enige aandacht	Voor alle Oekraïners die dat willen is er Nederlands taalonderwijs
Resultaat ligt op koers	Voor alle volwassen Oekraïners die dat willen is er een passend participatieplan, om hen te begeleiden naar werk of andere vormen van participatie.

Opdracht: 3 | Oekraïense inwoners hebben toegang tot de voorzieningen waar zij recht op hebben onder de RTB en RooO

Impact opgave
Hoge impact

Redenering
Onder de Regeling Opvang Ontheemden Oekraïne en de Richtlijn Tijdelijke Bescherming voor vluchtelingen uit Oekraïne is vastgesteld dat Oekraïense ontheemden recht hebben op o.a. opvang, onderwijs, toegang tot medische zorg en toegang tot de arbeidsmarkt. Deze toegang wordt zo regulier mogelijk geregeld, nieuw beleid is nodig bij knelpunten.

Duiding van de status
Werkwijzen zijn opgesteld om toegang tot voorzieningen op te stellen. Daar waar de huidige werkwijzen knelpunten opleveren wordt integraal gezocht naar nieuwe werkwijzen. In 2025 was toegang tot huisartsenzorg in Dinxperlo een aandachtspunt, om de druk op de huisartsen te verminderen is in 2026 de Arene app geïmplementeerd.

Resultaten voor opgave	
Resultaat ligt op koers	Het college van burgemeester en wethouders draagt zorg voor de materiële en immateriële opvang van ontheemden.
Resultaat ligt op koers	Aan ontheemden in de leerplichtige leeftijd wordt onderwijs geboden.
Resultaat ligt op koers	De gemeente moet jeugdhulp, kinderbescherming en jeugdreclassering aan Oekraïense vluchtelingen bieden als dat nodig is
Resultaat ligt op koers	Aan ontheemden in de leerplichtige leeftijd wordt onderwijs geboden.
Resultaat vraagt enige aandacht	Oekraïense ontheemden krijgen toegang tot medische zorg

Wet: Wet Van school naar duurzaam werk

Opdracht: 1 | De regionale samenwerking om jongeren van school naar duurzaam werk te begeleiden is versterkt

Impact opgave
Hoge impact

Redenering
De wet van school naar duurzaam werk verplicht arbeidsmarktregio's om een regionale aanpak te ontwikkelen, om jongeren met een afstand tot de arbeidsmarkt succesvol van school naar duurzaam werk te begeleiden. In 2026 gaat de wet in en dan moet er een regionaal plan zijn vastgesteld. In de Achterhoek werken organisaties in het onderwijs, gemeenten, werkgevers, het Doorstroompunt en partners uit de Arbeidsmarktregio al jarenlang samen aan de toekomst van jongeren die hier wonen, leren en/of werken. Deze samenwerking vormt de basis het te ontwikkelen programma. Er wordt versterkt wat al goed gaat en sluit aan bij de decentrale manier van werken die in de Achterhoek vanzelfsprekend is — in lokale teams, dichtbij jongeren en hun leefwereld.

Duiding van de status
Er is in 2025 door de verschillende partijen in de arbeidsmarktregio een regionaal programma opgesteld voor de uitvoering van de wet van school naar duurzaam werk. Het programma is in 2025 al getoetst bij het ministerie van OCW en in het eerste kwartaal van 2026 wordt de definitieve subsidieaanvraag gedaan. Bij akkoord kan er in 2026 uitvoering worden gegeven aan het programma.

Resultaten voor opgave	
Resultaat is behaald	Er is aan het eind van 2025 een regionaal programma ontwikkeld om uitvoering te geven aan de wet van school naar duurzaam werk.

Wet: Wet op het specifiek cultuurbeleid en het uitvoeringsprogramma

Opdracht: 1 | Kunst en cultuur is laagdrempeling , voor iedereen toegankelijk en initiatieven worden gefaciliteerd en gestimuleerd.

Impact opgave
Hoge impact

Redenering
Bevordering en ondersteuning van cultuur is een doel van de wet. Kunst en cultuur heeft een plek in de samenleving waardoor het voor iedereen toegankelijk is en de sociale samenhang versterkt

Duiding van de status

Resultaten voor opgave	
Resultaat ligt op koers	Het cultuureducatieprogramma voor het basisonderwijs start via het Cultuurpunt Aalten
Resultaat ligt op koers	Lokale culturele instellingen en cultuur verenigingen ontvangen via subsidie financiele steun
Resultaat ligt op koers	Cultuur is meer verbonden met de doelgroepen in het sociaal domein
Resultaat ligt op koers	Er is een regionaal cultuur- en erfgoedakkoord
Resultaat ligt op koers	Het cultuurpunt ontwikkelt zicht tot een cultuurplatform

Verdrag: Verdrag van Faro

Opdracht: 1 | Het bevorderen van een actieve betrokkenheid van inwoners bij hun erfgoed en hun omgeving.

Impact opgave
Hoge impact

Redenering
Samenwerken aan erfgoed, is de essentie. Hiermee wordt gezorgd voor meer draagvlag voor besluitvorming en erfgoed beleid. . Binnen de gedachte van Faro worden inwoners gehoord en actief betrokken waardoor meer erfgoedbewustzijn ontstaat en inwoners zich verbonden en trots voelen met de unieke identiteit van de gemeente. Erfgoed draagt bij aan de leefbaarheid in de samenleving.

Duiding van de status

Resultaten voor opgave	
Resultaat ligt op koers	De erfgoednota Oost Achterhoek is gereed
Resultaat ligt op koers	Ieder kind in het basisonderwijs- en voorgezet onderwijs komt in aanraking met het lokale culturele erfgoed
Resultaat ligt op koers	Erfgoed is integraal onderdeel van participatieprocessen